

Шкарупа Олена

к.е.н., доцент

Часник Олена

аспірант

Сумський державний університет, м. Суми

ПЕРЕДУМОВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕНЕРГЕТИЧНОГО СЕКТОРУ РЕГІОНІВ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Базовим сектором в паливно-енергетичному комплексі є енергетичний сектор, який відіграє одну із провідних ролей в структурі підприємств країни і впливає на кількісні та якісні показники темпів економічного зростання, проте з іншого боку здійснює негативний вплив на довкілля.

Проблеми збереження навколишнього природного середовища сьогодні є, як ніколи актуальними. Сучасний стан економічних трансформацій в енергетичному секторі, характеризується необхідністю переходу до ресурсоощадної моделі з дотриманням принципів стійкого розвитку. Таким чином, враховуючи актуальність даного питання, існує необхідність більш глибокого наукового дослідження особливостей та передумов розвитку енергетичного сектору в напрямі зниження екологічного навантаження та досягнення сталого розвитку регіонів України.

Для Сумського регіону основою економічного розвитку є стабільне використання та забезпечення енергоресурсами. Енергетичний сектор області представлений трьома тепловими електростанціями (ТЕЦ) та низкою енергетичних підприємств і організацій. Одне з основних підприємств, що забезпечує потреби міста Суми в теплопостачанні є Сумська ТЕЦ, яка здійснює значний вплив на довкілля області.

В цілому, в структурі промислового потенціалу Сумщини більше 95% шкідливих викидів припадає на екологічно небезпечні виробництва. Щодо Сумської ТЕЦ, то викиди забруднюючих речовин за період 2011-2012 рр. скоротилися до 900 тонн, завдяки зменшенню роботи технологічного обладнання

[1]. Проведені нами розрахунки динаміки економічного збитку від забруднення атмосферного повітря Сумською ТЕЦ підтверджують, що за даний період відвернений збиток склав близько 1 млн. грн. Подібна динаміка пов'язана зі зменшенням обсягів діяльності ТЕЦ і за рахунок заходів з початку реконструкції Сумської ТЕЦ.

На сьогоднішній день, дане підприємство, як і більшість енергетичних підприємств країни, потребує реконструкції, модернізації або повної заміни обладнання, оскільки воно є застарілим та зумовлює потребу в формуванні та гармонізації вітчизняних стандартів та нормативно-правової бази. При цьому, слід відмітити існування місцевих програм щодо забезпечення в області стабільного функціонування та підтримки нетрадиційних джерел енергії. Так, завдяки розробленим програмам з розвитку альтернативної енергетики, вважаємо, що існують передумови до сталого розвитку енергетичного сектору. Сьогодні область має достатньо великий потенціал з розвитку малої гідроенергетики, а також з використання енергії біомаси. У регіоні здійснюється виробництво брикетів, пелетів із відходів лісопереробки, соняшника, соломи тощо [1].

Проведений аналіз дозволяє виявити причинно-наслідковий зв'язок основних проблем, що перешкоджають забезпеченню сталого розвитку енергетичного сектору в регіонах України (рис. 1).

В контексті сказаного, велику роль для забезпечення сталого розвитку енергетичного сектору регіонів грає: 1) технологічна та технічна модернізація традиційної енергетики; 2) застосування ресурсозберігаючих технологій; 3) підвищення інноваційної привабливості енергетичних підприємств; 4) удосконалення організаційно-економічного механізму управління енергетичним сектором; 5) зниження екологічного навантаження.

Варто погодитися з Мельник Л.Г. та Сотник І.М., які відмічають, що пріоритетним завданням в розбудові сталого розвитку енергетичного сектору країни має бути підвищення рівня енергоефективності та якісне зростання економіки, за рахунок поступового відходу від ресурсозатратної моделі економіки [2].

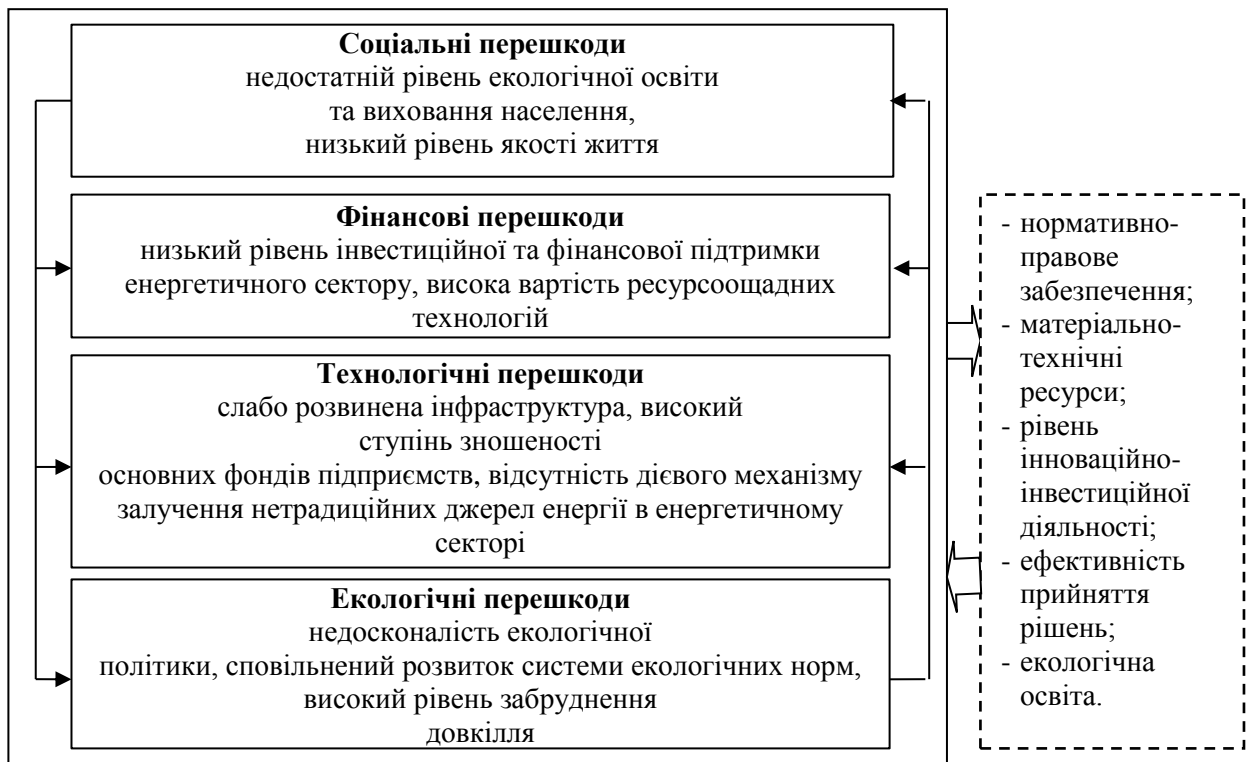

Рис. 1. Основні перешкоди трансформації енергетичного сектору в сучасних умовах

Необхідно констатувати, що в Україні існує реальна необхідність модернізації виробництва та скорочення шкідливих викидів, що можливо завдяки впровадженню та розвитку ресурсоощадних технологій на підприємствах енергетичного сектору, а також переходу до раціонального поєднання традиційних і нетрадиційних джерел енергії, що в свою чергу забезпечить сталий розвиток регіонів.

Література

1. Доповідь про стан навколишнього природного середовища в Сумській області у 2012 році : за даними Міністерства екології та природних ресурсів України, 2013 р. – 215 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.menr.gov.ua/docs/activity-dopovidi/regionalni/rehionalni-dopovidi-u-2012-rotsi/sumy2012.pdf>.

2. Економіка енергетики: Підручник / За ред. д.е.н., проф. Л.Г. Мельника, д.е.н., доц. І.М. Сотник. – Суми: Вид-во СумДУ, 2011. – 323 с.

Часник О. М. Передумови сталого розвитку енергетичного сектору регіонів в контексті економічних трансформацій / О. В. Шкарупа, О. М. Часник // Екологія і природокористування в системі оптимізації відносин природи і суспільства : матеріали міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. 6-7 березн. 2014 р. – Тернопіль : Крок, 2014. – С. 248-250.